

Decret nr. 177 din 04/08/1948 pentru regimul general al cultelor religioase*

(și modificarea survenită în urma Decretului nr. 150 din 1974)

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 178 din 04/08/1948

CAPITOLUL 1

Dispozițiuni generale

SECȚIUNEA I

Despre libertatea religioasă

Art. 1. - Statul garantează libertatea conștiinței și libertatea religioasă pe tot cuprinsul Republicii Populare Române.

Oricine poate să aparțină oricărei religii sau să îmbrățișeze orice credință religioasă, dacă exercițiul ei nu contravine Constituției, securității și ordinii publice sau bunelor moravuri.

Art. 2. - Ura confesională manifestată prin acte, care stânjenesc liberul exercițiu al unui cult religios recunoscut, constituie un delict ce se pedepsește conform legii.

Art. 3. - Nimeni nu poate fi urmărit pentru credința sa religioasă sau pentru necredința sa.

Credința religioasă nu poate împiedica pe nimeni de a dobândi și exercita drepturi civile și politice și nici nu poate scuti pe nimeni de la obligațiunile impuse de legi.

Art. 4. - Nimeni nu poate fi constrâns să participe la serviciile religioase ale unui cult.

Art. 5. - Nimeni nu poate fi constrâns, prin măsuri administrative de Stat, să contribuie la cheltuielile unui cult sau să se supună unor hotărâri ale organelor religioase de judecată.

SECȚIUNEA II

Despre libertatea organizării cultelor

Art. 6. - Cultele religioase sunt libere să se organizeze și pot funcționa liber dacă practicile și ritualul lor nu sunt contrare Constituției, securității sau ordinii publice și bunelor moravuri.

Art. 7. - Cultele religioase se vor organiza după norme proprii, conform învățăturilor, canoanelor, și tradițiilor lor, putând organiza potrivit aceluiași norme, așezăminte, asociațiuni, ordine și congregațiuni.

Art. 8. - Cultele religioase recunoscute pot avea organe de judecată religioasă pentru disciplinarea personalului din serviciul lor.

Organele disciplinare de judecată se organizează prin regulamente speciale, în conformitate cu canoanele și statutele cultelor respective. Regulamentele se alcătuiesc de organele legale al cultului respectiv și se aprobă prin decret al Prezidiului Marii Adunări Naționale, la propunerea ministerului cultelor.

Art. 9. - Părțile componente locale ale cultelor religioase recunoscute pot avea și întreține, singure sau în asociație cu altele, cimitire pentru credincioșii lor.

Comunele sunt obligate a crea cimitire comune, sau locuri rezervate din terenurile cimitirelor existente, pentru înmormântarea celor ce nu aparțin cultelor ce au cimitire.

CAPITOLUL 2

Raporturile dintre Stat și cultele religioase

Art. 10. - Credincioșii tuturor cultelor religioase sunt obligați a se supune legilor țării, a depune jurământul în forma și în cazurile prevăzute de lege și a face înscrierea actelor de stare civilă la oficiile de stare civilă în termen legal.

Art. 11. - Delictele și crimele de drept comun săvârșite de șefii sau de ierarhii cultelor religioase se judecă de Curți, cu recurs la Curtea Supremă.

Art. 12. - Cultele religioase recunoscute vor trebui să aibă organizație centrală, care să reprezinte cultul, indiferent de numărul credincioșilor săi.

Art. 13. - Cultele religioase, pentru a putea să se organizeze și să funcționeze, vor trebui să fie recunoscute prin decret al Prezidiului Marii Adunări Naționale, dat la propunerea Guvernului, în urma recomandării ministrului cultelor.

În cazuri bine motivate se va putea retrage recunoașterea în același mod.

* Text corectat conform rectificării apărută în Monitorul Oficial Nr. 204 din 3 Septembrie 1948. Decret Nr. 1387 din 3 August 1948.

Art. 14. - În vederea recunoașterii, fiecare cult religios va înainta, prin Ministerul Cultelor, spre examinare și aprobare, statutul său de organizare și funcționare, cuprinzând sistemul de organizare, conducere și administrare, însoțit de mărturisirea de credință respectivă.

Art. 15. - Biserica Ortodoxă Română este autocefală și unitară în organizarea sa.

Art. 16. - Organizarea de partide politice pe bază confesională este interzisă.

Art. 17. - Părțile componente locale ale cultelor religioase recunoscute, precum comunități, parohii, unități, grupe, vor trebui să fie înscrise într-un registru special al primăriei respective, cu arătarea nominală a organelor de conducere și control și cu indicarea numerică a membrilor care fac parte din ele.

Art. 18. - Asociațiunile civile și fundațiunile care urmăresc în total sau în parte, scopuri religioase, trebuie, pentru a fi recunoscute ca persoane juridice, să aibă încuviințarea Guvernului, prin Ministerul Cultelor, fiind supuse întru totul obligațiilor ce decurg din legi cu privire la caracterul lor religios.

Art. 19. - Inscricțiunile și semnele simbolice, precum și sigiliile sau ștampilele arătând denumirea cultului, vor trebui să aibă în prealabil aprobarea Ministerului Cultelor.

Art. 20. - Șefii cultelor, ierarhii și în general întregul personal din serviciul cultelor, trebuie să fie cetățeni români, bucurându-se de deplinătatea exercițiului drepturilor civile și politice.

Art. 21. - Șefii cultelor, precum și mitropoliții, arhiepiscopii, episcopii, superintendenții, administratorii-apostolici, vicarii-administrativi și alții, având funcțiuni asemănătoare, aleși sau numiți în conformitate cu statutele de organizare ale cultelor respective, nu vor fi recunoscuți în funcțiune decât în baza aprobării Prezidiului Marii Adunări Naționale, dată prin decret, la propunerea Guvernului, în urma recomandării ministrului cultelor.

Înainte de intrarea în funcțiune, toți aceștia vor depune jurământul de credință în fața ministrului cultelor.

Formula de jurământ este următoarea:

“Ca slujitor al lui Dumnezeu, ca om și ca cetățean,

Jur de a fi credincios Poporului și de a apăra Republica Populară Română, împotriva dușmanilor din afară și dinăuntru;

Jur că voi respecta și voi face să se respecte de către subalternii mei, legile Republicii Populare Române;

Jur că nu voi îngădui subalternilor mei să întreprindă și să ia parte și nici eu nu voi întreprinde și nu voi lua parte la nici o acțiune de natură a aduce atingere ordinii publice și integrității Republicii Populare Române.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!”.

Această formulă de jurământ este obligatorie și pentru conducătorii asociațiilor civile cu caracter religios prevăzute la art. 18.

Ceialți membri ai clerului aparținând diferitelor culte, cât și președinții sau conducătorii comunităților locale, vor depune înainte de intrarea lor în funcțiune, în fața șefilor lor ierarhici jurământul de credință după formula următoare:

“Ca slujitor al lui Dumnezeu, ca om și ca cetățean,

Jur de a fi credincios Poporului și de a apăra Republica Populară Română împotriva dușmanilor din afară și dinăuntru;

Jur a respecta legile Republicii Populare Române și de a păstra secretul în serviciul orânduit de Stat.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!”

Ceialți funcționari din serviciul cultelor religioase vor depune în fața autorităților competente de Stat, jurământul de credință prevăzut de art. 8 din [Legea Nr. 363](#) din 30 Decembrie 1947 pentru constituirea Statului Român în Republica Populară Română.

Art. 22. - Cultele religioase, cu organizații eparhiale pot avea un număr de eparhii în raport cu numărul total al credincioșilor.

Pentru crearea și funcționarea de eparhii, (dioceze, superintendente), se vor socoti în medie 750.000 de credincioși de fiecare eparhie.

Delimitarea eparhiilor și repartizarea credincioșilor pe eparhii, se vor face de către organele statutare ale cultului respectiv și se va confirma printr-un decret al Prezidiului Marii Adunări Naționale, la propunerea ministrului cultelor.

CAPITOLUL 3

Despre activitatea cultelor

Art. 23. - Activitatea cultelor religioase recunoscute se va desfășura potrivit cu învățătura lor religioasă, cu statutul de organizare aprobat și în conformitate cu legile țării și bunele moravuri.

Art. 24. - Cultele religioase pot ține congrese sau adunări generale cu aprobarea Ministerului Cultelor, iar conferințele și consfăturile locale (adunări eparhiale, protopopești), cu aprobarea autorităților locale respective.

Art. 25. - Ministerul Cultelor va putea suspenda orice hotărâri, instrucțiuni sau ordonanțe, precum și orice ordin cu caracter administrativ-bisericesc, cultural, educativ, filantropic sau fundațional, care ar contraveni statutelor de organizare ale cultului respectiv actelor de fundațiune, actelor de constituire, securității și ordinii publice sau bunelor moravuri.

Pastoralele și circulările de interes general vor fi comunicate în timp util Ministerului Cultelor.

Art. 26. - Cultele pot întrebuința, în manifestările și activitatea lor internă, limba maternă a credincioșilor.

Correspondența cu Ministerul Cultelor se va face în limba română.

Art. 27. - La pomeniri, în legătură cu autoritatea suprema a Statului, care în mod obișnuit se fac cu ocazia diferitelor slujbe religioase, precum și la solemnitățile oficiale prevăzute de legi și deciziuni, se vor întrebuința numai formule aprobate, în prealabil, de Ministerul Cultelor. Cultele sunt ținute, de asemenea, să nu întrebuințeze formule și expresii, în cărțile de ritual, contrare legilor și bunelor moravuri.

CAPITOLUL 4

Despre patrimoniul cultelor religioase

Art. 28. - Cultele religioase recunoscute sunt persoane juridice. Sunt persoane juridice și părțile lor componente locale, care au numărul legal de membri prevăzut de legea persoanelor juridice, precum și așezămintele, asociațiunile ordinele și congregațiunile prevăzute în statutele lor de organizare, dacă acestea din urmă s-au conformat dispozițiilor legii persoanelor juridice.

Art. 29. - Bunurile mobile și imobile ale cultelor religioase, ale diferitelor părți constitutive, așezămintelor, asociațiunilor, ordinele și congregațiunilor, vor fi inventariate de organele lor statutare.

Organele centrale ale cultelor religioase vor comunica toate datele cu privire la aceste inventare Ministerului Cultelor, pentru exercitarea dreptului de verificare și control.

Art. 30. - Cultele religioase, diferitelor lor părți componente, așezămintele, asociațiunile, ordinele și congregațiunile vor avea bugete proprii, cu arătarea veniturilor și cheltuielilor.

Aceste bugete sunt supuse controlului Ministerului Cultelor.

Bugetele și gestiunilor organelor și instrucțiunilor centrale, ale centrelor eparhiale și ale așezămintelor lor, se aprobă, se verifică și se descarcă de Ministerului Cultelor.

Art. 31. - Cheltuielile pentru întreținerea cultelor religioase și a nevoilor lor, pot fi acoperite și din contribuțiuni consimțite de credincioși.

Art. 32. - Subvențiile acordate de Stat vor fi contabilizate și controlate, conform legii contabilității publice.

Art. 33. - Contravenirea la legile care privesc ordinea democratică a Republicii Populare Române poate atrage, în total sau în parte, retragerea subvențiilor acordate de Stat. Deservenții cultelor, care au atitudini antidemocratice, vor putea fi înlăturați temporar sau definitiv de la salarizarea acordată de Stat.

Art. 34. - Salarizarea personalului cultelor religioase se va face conform normelor generale în vigoare.

Art. 35. - Instituția patronatului, privind bunuri patronale provenite de la persoane sau instituții private de orice categorie, rămâne desființată.

Art. 36. - Averea cultelor dispărute sau a căror recunoaștere a fost retrasă, aparține de drept Statului.

Art. 37. - Dacă cel puțin 10% din numărul credincioșilor comunității locale a unui cult trec la alt cult, comunitatea locală religioasă a cultului părăsit, pierde de drept o parte din patrimoniul sau, proporțională cu numărul credincioșilor care au părăsit-o și această parte proporțională se strămută tot de drept în patrimoniul comunității locale a cultului adoptat de noii credincioși.

Dacă cei care părăsesc comunitatea locală alcătuiesc majoritatea, biserica (locașul de închinăciune, casa de rugăciuni), cum și edificiile anexe, aparțin de drept comunității locale a cultului nou adoptat, cealaltă avere cuvenindu-se celor două comunități locale în proporția arătată la alineatul precedent.

Dacă cei trecuți de la un cult la altul reprezintă cel puțin 75% din numărul credincioșilor comunității locale a cultului părăsit, întreaga avere se strămută de drept în patrimoniul comunității locale a cultului adoptat, cu drept de despăgubire pentru comunitatea locală părăsită, proporțional cu numărul celor ramași fără a se socoti biserica (locașul de închinăciune, casa de rugăciuni) și edificiile anexe; această despăgubire va fi plătită în termen de cel mult 3 ani de la stabilirea ei.

Cazurile prevăzute în acest articol vor fi constatate și soluționate de judecătoria populară a locului.

CAPITOLUL 5

Raporturile dintre culte

Art. 38. - Trecerile de la un cult la altul sau părăsirea unui cult, sunt libere.

Declarația de părăsire a unui cult se comunică părții componente locale a cultului părăsit, prin autoritatea comunală locală. La cerere autoritatea comunală respectivă este obligată să elibereze dovada facerii acestei comunicări.

Art. 39. - Nici un cult nu va putea înscrie noi adepți, decât dacă cel ce solicită acest lucru face dovada că a anunțat de părăsirea cultului, cultul căruia i-a aparținut.

Art. 40. - Relațiunile cultelor religioase cu străinătatea, vor fi numai de natură religioasă.

Nici un cult religios și nici un reprezentant al vreunui cult nu va putea întreține legături cu cultele religioase, instituțiuni sau persoane oficiale în afara teritoriului țării, decât cu aprobarea Ministerului Cultelor și prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe.

Art. 41. - Jurisdicția cultelor religioase din țară nu se poate întinde în afară de teritoriul Republicii Populare Române și nici cultele religioase din străinătate nu vor putea exercita jurisdicțiunea asupra credincioșilor din cuprinsul Statului Român.

Art. 42. - Ajutoarele sau ofrandele primite din străinătate de cultele religioase din țară sau trimise de acestea în străinătate, vor fi controlate de Stat.

Art. 43. - Bunurile bisericesti aflătoare în străinătate și interesele religioase ale cetățenilor români în străinătate pot constitui obiectul unor înțelegeri internaționale pe bază de reciprocitate.

CAPITOLUL 6

Despre învățământul religios

Art. 44. - Cultele religioase sunt libere a-și organiza învățământul pentru pregătirea personalului cultului sub controlul Statului.

Crearea școlilor și alcătuirea programelor școlare se vor face de către organele competente ale cultelor religioase respective și vor fi supuse spre aprobare Ministerului Cultelor.

Art. 45. - Membrii Corpului didactic se numesc de organele statutare ale cultului religios respectiv, în conformitate cu statutul și normele aprobate de minister, având pentru cei salarizați de Stat recunoașterea prealabilă a ministerului, iar pentru cei plătiți de cult, confirmarea în termen de 15 zile de la numire.

Ministerul Cultelor poate anula numirile făcute, când motive de ordine publică sau siguranța Statului cer acest lucru.

Art. 46. - Diplomele și certificatele eliberate de către școlile de învățământ pentru pregătirea personalului cultului, au valabilitatea numai în cuprinsul cultului respectiv.

Echivalarea diplomelor și certificatelor din străinătate, în ceea ce privește pregătirea religioasă, va fi stabilită de comisiuni speciale recunoscute de Ministerul Cultelor.

Art. 47. - Cultele religioase sunt obligate a comunica Ministerului Cultelor toate datele cu privire la organizarea și funcționarea învățământului pentru pregătirea personalului ecleziastic.

Art. 48. - Cultele religioase pot organiza, cu aprobarea ministerului, pentru pregătirea deservenților cultului, școli de cântăreți și școli pentru pregătirea clerului.

Școlile de cântăreți vor avea la bază cel puțin gimnaziul unic sau șapte clase primare (învățământul elementar de șapte clase).

Școlile pentru pregătirea clerului mirean și monahal pot fi seminarii teologice, având la bază gimnaziul unic sau șapte clase primare, institute teologice, având la bază absolvența liceului sau a școlii normale (pedagogice) și institute teologice de grad universitar, având la bază bacalaureatul sau diploma de școală normală (pedagogică).

Fiecare cult își va alege, pentru formarea clerului, una din aceste forme de așezământ școlar.

Pentru pregătirea monahilor, cultele pot organiza, cu aprobarea ministerului, seminarii speciale cu baza de gimnaziu unic sau școală primară de șapte ani.

Art. 49. - Cultul ortodox va putea avea, pentru pregătirea clerului două institute teologice de grad universitar.

Cultul catolic va putea avea un singur institut teologic de grad universitar, cu secțiile speciale necesare.

Culte protestante de asemenea vor putea avea un singur institut teologic de grad universitar, cu secțiile speciale necesare.

Art. 50. - Cultele pot avea internate pentru elevii sau studenții care urmează școlile, respectiv institutele de pregătire a clerului, însă exclusiv pentru aceștia și numai pe lângă școala sau institutul respectiv.

Art. 51. - Jurisdicțiunea canonică și învățătura dogmatică în școlile de cântăreți, seminarii și institute, sunt pe seama cultului respectiv, iar controlul didactic și administrativ, aparțin Ministerului Cultelor, indiferent de felul și gradul lor.

Art. 52. - Încadrarea profesorilor actuali se va face prin decret la propunerea Ministerului Cultelor.

CAPITOLUL 7

Dispozițiuni finale și tranzitorii

Art. 53. - Actualele seminarii teologice, în care se predă și cultura generală, se desființează. Corpul didactic de specialități laice de la aceste seminarii, împreună cu prevederile bugetare respective, trec de la Ministerul Cultelor la Ministerul învățământului Public. Profesorii care intră în această categorie vor fi încadrați după posibilități, la catedre de aceeași specialitate sau specialități înrudite.

Absolvenții cu diplomă ai seminariilor teologice și care au obținut diploma până la data apariției legii de față, se bucură de aceleași drepturi de a urma învățământul teologic superior, ca și bacalaureații liceelor teoretice sau diplomații școlilor normale.

Art. 54. - Facultatea de Teologie din București se transformă în Institut Teologic de grad universitar, iar personalul didactic și administrativ, împreună cu prevederile bugetare respective, trec de la Ministerul Învățământului Public, la Ministerul Cultelor.

Art. 55. - Toate chestiunile cu privire la împărțirea bunurilor între diferitele comunități religioase locale ale cultelor, nerezolvate încă, se vor rezolva potrivit dispozițiilor art. 37 din legea de față.

Art. 56. - Toate cultele religioase sunt datoare a-și înainta statutul lor de organizare, pus în concordanță cu prevederile legii de față, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, Ministerul Cultelor, în vederea aprobării lor.

Aprobarea statutelor se face prin decret al Prezidiului Marii Adunări Naționale, la propunerea Ministrului Cultelor.

Art. 57. - Modificările ulterioare în statutele de organizare ale diferitelor culte religioase, se vor face în același mod.

Art. 58. - Dispozițiile [Legii 68](#) din 19 Martie 1937, pentru organizarea clerului militar, se abrogă.

Membrii clerului tuturor cultelor sunt obligați a acorda asistență și servicii religioase ostașilor, ori de câte ori li se cere. Refuzul de a satisface această obligație constituie o abatere ce se va sancționa disciplinar.

Art. 59. - Bisericile și capelele militare, cu întregul lor inventar, trec în proprietatea parohiilor de același cult, în circumscripția cărora se află.

Catedrala Episcopală a clerului militar din orașul Alba-Iulia, dimpreună cu patrimoniul său, trece în proprietatea Episcopiei ortodoxe Române a Clujului, Vadului și Feleacului.

Art. 60. - Membrii clerului militar, care la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial, au cel puțin 20 de ani de serviciu public, vor putea cere pensionarea prin derogare de la dispozițiile legii generale de pensuni, beneficiind de un spor de 5 ani, utili la pensie, adăugați la timpul efectiv servit.

Membrii clerului militar, care nu vor beneficia de dispozițiile alineatului precedent, vor fi încadrați în posturi de preoți, pe baza de cereri individuale, în Eparhiile unde au mai funcționat sau în alte Eparhii, care au posturi vacante.

Actualul Episcop al Armatei, păstrându-și titlurile și drepturile personale actuale, rămâne la dispozițiunea Sfântului Sinod, care-i va fixa atribuțiuni potrivite rangului său.

Art. 61. - Plata acestui personal clerical, trecut la Ministerul Cultelor, se va face dintr-un credit extraordinar bugetar, ce se va deschide de către Ministerul Finanțelor pe seama Ministerului Cultelor și care se va acoperi prin anularea unei sume de valoare egală din bugetul Ministerului Apărării Naționale.

Art. 62. - [Legea Nr. 54](#) din 22 Aprilie 1928, pentru regimul general al cultelor, precum și orice dispozițiuni contrare prezentei legi, se abroga.